

LITTERATUR

TINGSTENS TETRALOGI

Av GUNNAR UNGER

Sedan ungdomen har Herbert Tingsten tidvis fantiserat om att bli "rik-tig" författare. Memoarerna har i viss mån varit ett förverkligande av den drömmen, berättar han i ett av de sammanfattande och tillbakablickande kapitel, som avslutar den nu utkomna, sista delen av memoarsviten "Mitt liv". Han har kunnat glädjas åt att skildra episoder, att skissera porträtt, att hitta på goda formuleringar mer än under någon annan period av sitt liv, säger han.

Det är en glädje, som förvisso i rikaste mått delas av hans läsare. Också i den nya delen, som behandlar tiden 1953—63, år "mellan hets och idyll" finns det gott om festliga episoder, livfulla porträtt och goda, för att inte säga blixtrande formuleringar. Men tyngdpunkten i framställningen ligger på Tingstens skildring av de stridigheter, som ledde till att han lämnade Dagens Nyheter: schismen med familjen Bonnier i Kreuger-Bonnier-affären och konflikten med såväl ägarerna som folkpartiet i pensionsfrågan. Denna skildring innehåller emellertid inga sensationer, knappast ens några nyheter av större intresse; vad som väcker intresse är snarast den prägel av återhållsamhet som kännetecknar den. Man får ett intryck av att Tingsten liksom när det gällde Billingsfors-affären, fast nu i långt högre grad, skulle kunna ha åtskilligt att tillägga.

En stötesten i Kreuger-Bonnieraffären var familjen Bonniers envisa och

för Tingsten svårförklarliga motstånd mot en opartisk utredning, ett motstånd som först efter starka påtryckningar från Tingstens sida uppgavs. I memoarerna frågar sig Tingsten om han gjorde rätt när han genomdrev sin linje och anser sig kunna svara ja, även om han medger ett drag av rättshaveri och hårdhet i sin inställning. Som förklaring till familjen Bonniers reaktion anför han följande tänkbara skäl:

1) Man hoppades, att om DN var tyst, Kreugers skrivelser skulle bli ignorerade och att alltså Tor Bonnier och hans närmaste skulle besparas den pina, som utredning med förhör innebär;

2) Tor Bonnier var så rädd för detta obehag att han kunde handla irrationellt för att undvika det;

3) Man var rädd för att utredningen skulle utmynna i ovisshet och miss-tanken skulle stå kvar;

4) Man var orolig för att Tor Bonniers dåliga minne skulle leda till blamager, liksom i fallet Günther;

5) Slutligen är Tingsten benägen att tro på en viss rädsla för att vid utredningen en del inte brottsliga eller ohederliga men obehagliga saker skulle komma fram (helt vid sidan av försäljningsfrågan).

Detta är onekligen en tankeväckande kommentar, i vilken man kan finna hur den gamla lojaliteten och vänskapen blandas med en viss om inte miss-tro, så dock oro eller otillfredsställd-

het. Som bekant blev resultatet av striden att de av Kreuger framlagda aktstyckena visades vara förfalskningar och att några som helst bevis för att Bonniers skulle ha haft för avsikt att under kriget sälja DN och övriga Bonnierföretag till Tyskland inte framkom. Att andra planer på att realisera Bonniers tillgångar i Sverige i syfte att möjliggöra en överflyttning av familjens intressen och verksamhet till Amerika kan ha dryftats är en annan sak och kan självfallet inte av någon tänkande människa, som upplevde Nazitysklands tryck på Sverige under krigsåren, läggas Bonniers till last.

I pensionsfrågan framställer sig Tingsten som mannen som fått rätt, men det är väl knappast något avsnitt av denna del — eller av memoarerna överhuvud — som gör ett mindre övertygande intryck. Det är näppeligen en tillfällighet att Tingsten stödjer sin framställning på promemorior, som i efterhand utarbetats av honom själv och hans famulus Kurt Samuelsson. Hela Tingstens redogörelse för pensionsstriden gör ett starkt intryck av efterrationalisering. I själva verket grips man av misstanken att Tingsten med sitt — i anmälares tycke — sympatiskt bristande intresse för inrikespolitikens tekniskt-ekonomiska aspekter aldrig någonsin satt sig in i pensionsfrågan annat än på ett mycket ytligt eller om man så vill generellt sätt; därvidlag ett motstycke till dåvarande socialminister Torsten Nilsson, om vilken det sagts att han aldrig förmått sig till att läsa igenom den av honom kontrasignerade ATP-propositionen. Alltnog: det verkar som om Tingstens inställning till ATP mer eller mindre dikterats av Samuelsson och i övrigt varit ett resultat av slumpens skördar. Betecknande för bristen på rätlinjighet i DN:s politik är att tidningen under hela våren 1958 med kraft stödde folkpartiets linje och först

efter partiets svåra nederlag i junivalet 1958 svängde över till en motsatt hållning.

Som en kuriös randanteckning till Tingstens framställning av pensionsstriden kan följande mellanhavande mellan honom och Bertil Ohlin förtjäna att bevaras åt eftervärlden. Tingsten berättar att Ohlin vid ett sammanträffande på sommaren 1957 varit mycket förhoppningsfull om att efter regeringskoalitionens sprängning en borgerlig samlingsregering under Ohlins ledning skulle kunna bildas. Ohlin skulle därvid "naivt" ha förklarat sig vara bra lättsinnig, som inte redan börjat utarbeta en regeringsförklaring; Tingsten svarade att lättsinnet inte verkade så grovt, då det var ovanligt att folk skrev regeringsförklaringar månader och år innan de var tillfrågade att bilda regering. Enligt vad Ohlin på direkt förfrågan meddelat anmälares skulle saken ha tillgått sålunda. Tingsten hade förhört sig om en eventuell regeringsförklaring, varpå Ohlin med vad han själv kallar *dead-pan humour* slagit sig för pannan och sagt något om att javisst, regeringsförklaringen, den har jag inte tänkt på än, det var bra lättsinnigt. Men, tillade Ohlin, Tingsten har ju inget sinne för den sortens humor så han missuppfattade mitt lilla skämt.

Det är onekligen — åtminstone för dem som känner de inblandade en smula — en dyrbar anekdot.

Som en slutvinjett till avsnittet om pensionsstriden kan tjäna att Tingsten vid 1958 års höstval, då DN vägrade att stödja folkpartiet, för första gången — enligt vad han i memoaren meddelar — blev röstskolkare, vilket han sedan dess förblivit. Hans medarbetare Samuelsson röstade, ehuru inrikesredaktör i en liberal tidning, redan då med socialdemokraterna. Tingsten tycker också att sedan Samuelsson inträtt i Stockholms-Tidningen han väl snabbt

blev socialdemokratiskt orienterad i de flesta stycken, "men jag visste av erfarenhet hur lätt en allmän åsiktsändring leder till en annan syn på de politiska striderna även i detaljer".

Bland det mera fängslande i dessa kapitel är Tingstens beskrivning av det goda kamratskapet på Dagens Nyheter. Det var festligt sommaren 1958, berättar han. Striden, engagemanget, isoleringen var stimulanser, som gjorde det lätt och roligt att skriva och liksom under kampanjen mot socialdemokratien tio år tidigare — fast, måste läsaren inskjuta, det nu snarast var tvärtom — tyckte Tingsten att ledarna skrev sig själva. Man har svårt att motstå ett citat:

Med mina kamrater på tidningen levde jag i samförstånd och stridsglädje; våra luncher på Lindgården, från vilka jag ser Olofs, Kurts, Lasses, Ulfs leende ansikten och hör infallen, var inte ägnade klagan över politikens svårigheter och sällan politik över huvud — en tävlan i briljerande kring orden panache och panachism med Cyrano som startpunkt blir symbol för vår stämning. Sällan har jag haft så god användning som under den sommaren för de gamla parollerna mellan skämt och allvar: "Jag räknar inte mina fiender", "Man skall inte kurtisera lymlar".

Denna av glättighet gnistrande minnesbild för tanken till några ord i bokens början, som förefaller anmälaren i hög grad tilltalande. Tingsten skriver där att han känner en del människor, som nästan aldrig säger något kritiskt om andra, som ständigt rör sig med konventionellt välvilliga fraser, vilket gärna uppfattas som ett tecken på hygglighet, men kanske i många fall blott tyder på likgiltighet, egocentricitet, oro för att blamera sig. Själva har han, får vi veta, liksom de flesta av sina vänner, ett begär att tala någorlunda öppet, ingående och därför också negativt likaväl som positivt även om personer, som han tycker om och

som står honom nära. Det är väl, antar han, en fallenhet som blivit en vana för vad som ömsevis kan kallas analys, skvaller eller förtal; måhända har den stärkts av djuppsykologiskt grundade lärdomar eller fördomar, enligt vilka man begränsar retlighet eller fientlighet genom att åtminstone för någon eller några berätta även om avoga reaktioner mot omgivningen. Ett samtal om människor utan denna frihet synes Tingsten tillgjort och framför allt tråkigt. I vänkretsen inom Dagens Nyheter gick man nog i ovanlig grad på denna relativa öppenhetslinje, medger Tingsten, "vi sade sällan något kritiskt till varandra, men ofta om varandra". (Anmälares kurs.)

Metoden tycks emellertid ha haft sina svagheter. Man fäster sig vid att i memoarernas sista del ingen antydning finns om de motsättningar mellan Tingsten och hans efterträdare i Dagens Nyheter, som, redan när boken skrevs, måste ha övergått från att ha varit latent till öppna. De har redovisats först i Tingstens dramatiska avskedsbrev till Dagens Nyheter, ett i sin oförbehållsamhet unikt dokument i vår tids svenska publicistik.

För den läsande allmänheten — såsom skild från den förhållandevis trånga krets, som har ett speciellt engagemang i politik och publicistik — är nog de partier av Tingstens avslutande memoardel, vilka ovan berörts mindre njutbara. Någon riktig klarhet om det i och för sig fascinerande förhållandet mellan "tuppen och räven", d. v. s. mellan chefredaktören och ägaren i Dagens Nyheter lyckas Tingsten inte skapa, när han summerar de omständigheter som ledde till att han lämnade ledningen för denna tidning. Snarast förefaller det som om han i någon mån idealiserade sin egen ställning i sammanhanget; så långt måste man ju ändå motvilligt ge Johannes Wickman rätt, att räven trots allt kan

bita huvudet av tuppen. Och på tal om detta: när Tingsten som en förebild hänvisar till den stiftelseform, som i vissa främmande länder gör det möjligt för en tidning att vara självägande och självständig, går han verkligen över ån efter vatten. Det finns nämligen en svensk dagstidning som därvidlag helt motsvarar hans önskemål. Den heter Svenska Dagbladet. Personligen kan jag för övrigt inte dela Tingstens uppfattning — sent tillägnad — om det ofrånkomliga i tidningarnas beroende av partierna och än mindre hans alltför välvilliga syn på den svenska dagspressens kvalitativa utveckling.

Därmed vare hur som helst — säkert är att det för genomsnittsläsaren mest givande i Tingstens nya memoardel måste vara minnesbilderna av människor och episoder under dessa tio år, som för författarens del i stor utsträckning fylldes av utländska resor. Inte minst i sina porträttskisser är Tingsten till sin fördel. En avgjord besvikelse måste dock här noteras. Det gäller det dussintal sidor, som ägnats åt Dag Hammarskjöld. Man har en känsla av att Tingsten ansträngt sig mer än vanligt, men resultatet har — kanske därför — denna gång blivit ovanligt krystat. Tingsten har förvisso inte fallit offer för Hammarskjöldmyten och tar klart avstånd från de osmakliga yttringar, som denna tog sig efter Hammarskjölds dunkelhöljda bortgång. Men det finns ändå ingen riktig korrelation mellan den skarpa och så vitt anmälaren kan förstå välbefogade kritik Tingsten bestod Hammarskjöld i DN:s ledarspalt och de trevande försök till Ehrenrettung han i memoaren ägnar sig åt. Inför det djupast komplicerade i Hammarskjölds egenartade personlighet väjer Tingsten liksom undan och slutbedömningen blir förvånansvärt konventionell.

Betydligt lättare har han att formulera sitt omdöme om Nehrus motstån-

dare Kripalani: ”Jag tror mig aldrig förr i tal eller skrift ha mött en person som lyckats så väl i helgongenren och som så elegant, lätt och oskuldsfullt markerat sin framgång.” På tal om helgon kan det noteras att Tingsten liksom så många andra prästhatande radikala intellektuella blivit mycket imponerad av de missionärer han mött på sina färder. ”Till det komiska”, skriver han i ett brev hem från Afrika, ”hör att vi och missionärerna blivit som syskon. Sällan har jag sett en sådan samling fina människor; bland sjungande zuluer och förädlade pastorer och sjuksystrar har vi gång på gång blivit gråtfärdiga.”

En bizarr upplevelse hade Tingsten, när han vid en lunch i FN-huset råkade få John Steinbeck till bordsgranne. Sedan Tingsten på förfrågan medgivit att han i sin ungdom metat en smula, utropade Steinbeck honom till fiskeexpert och vädjade till Tingstens auktoritet, när han levererade en nedgörande kritik av Hemingways fiske teknik i ”Den gamle och havet”. Genom att instämma med Steinbeck och tillägga ett par drastiska ord om Hemingways okunnighet i ämnet bidrog Tingsten till trivseln, skriver han, och godtogs av Steinbeck som en fiskebroder i kampen mot Hemingways felaktigheter och kätterier. ”Kan ni tänka er att han säger sej fiska barracuda med så här stora krokare?” ”Nej, det är verkligen för djäkligt!” — Detta kan man kalla situationskomik av hög klass och den ger — Bertil Ohlin må tycka vad han vill — i blixtbelysning en uppfattning om Herbert Tingstens sällsynt charmerande sinne för humor, man skulle nästan kunna säga *dead-pan humour*.

Anmälaren kan inte motstå ytterligare några axplock ur anekdotfloran, som ger en föreställning om Tingstens behagfulla kombination av ironi och självironi. Efter en pressmiddag i

Washington följde Tingsten och Erik Boheman med Per Jacobsson, den kände, nu framlidne ekonomiske experten, till hans hotell för en nattgrogg. "På hemfärden efter ett par timmar konstaterade vi" (alltså Tingsten och Boheman) "— eljest knappast kända för tystlåtenhet — att vi varit nästan stumma under det långa, livliga och innehållsrika samtalet". — Det kan man verkligen kalla för att hitta på en god formulering! — En av sina bästa föreläsningar, hälsad med stormande bifall, höll Tingsten vid universitetet i Wellington på Nya Zeeland. Han trodde att någon kvickhet han sagt, framlockat jublet, men fick efteråt veta att det i själva verket varit en jordbävning, som han stående och pratande inte märkt, vilket föranledde auditoriet att hylla honom som en hjälte.

Det är oemotståndligt! Inte ens en jordbävning kan hejda Herbert Tingsten när han kommit i tagen.

*

Memoarerna, eller rättare självbiografien, har för Tingsten enligt vad han berättar i slutet på den sista delen betytt en frigörelse, en harmoni, en försoning mellan "det verkliga jaget och fiktionsjaget". Försoningen gäller alltså den ensamme och den i en viss omgivning verkande, "nihilisten" för att använda ett av Tingstens älsklingsord och statsvetenskapsmannen-publicisten, man kanske skulle kunna tillägga arbetsmänniskan och moralisten. Men försoningen, menar Tingsten, tenderar att växa ut till något annat och mera. Hans självbiografi blir ett stycke rannsakan. Hurudan är han då? Tetralogins avslutning blir i viss mån en rekapitulation av de föregående delarnas självbekännelser och en kritisk värdering av dem. Han söker bedöma arten av sin begåvning, sin karaktär, sitt sätt att inverka på omvärlden. Med något som förefaller mycket likt upp-

riktig förvåning citerar Tingsten ett brev från Gunnar Heckscher, föranlett av den del, som behandlar Tingstens akademiska karriär:

"Är Du verkligen helt omedveten om i hur hög grad Du skrämde folk? Också jag var rädd för Dig i samarbetet något år på Högskolan och Socialinstitutet och jag var inte ens på den tiden särskilt lättskrämmd. Men andra — kolleger, studenter, politiskt intresserade — fruktade Dig oerhört. Som tentator var Du otålig och kom folk att tro att Du var sadistisk — en grotesk missuppfattning, som dock var mycket spridd. Som debattör, offentligen och på nattgroggen, verkade Du i bästa fall som en baby i ett badkar, en som stänkte omkring åt alla håll och blötte ned hela omgivningen. Ofta var dock vätskan mera frätande än vatten."

Tingsten kommenterar detta med att säga, att det finns och fanns nog mer förr än nu i hans sätt att diskutera, kanske hans sätt överhuvud en tendens till upphetsning, hänsynslöshet, dominans och i värsta fall brutalitet, som han i klara stunder är medveten om och avskyr. Men sammanfattningsvis vill han, som något väsentligt i sin hållning ange: ärelysten, ja; maktlysten, nej!

För den som ett tiotal år varit Tingstens elev — vilket jag för min del betraktar som ett stort privilegium, som en av de mest berikande och belärande upplevelsorna i mitt liv — är det frestande att komma med några randanmärkningar till dessa synpunkter. Samtidigt skulle jag, eftersom Tingstens slutkapitel i viss mån formar sig till ett slags rekapitulation av den bild han ger av sig själv i hela tetralogin, vilja säga något om varje del för sig. Den rent mänskligt sett mest fascinerande, den som har det största personliga intresset är utan tvivel den första delen. Inte minst för

den som träffat Tingsten på ett relativt sent stadium och ofta grubblat över det sällsamma i hans personlighet är det något av en uppenbarelse att läsa skildringen av hans barndoms- och uppväxttid. Den nästan patologiska fixeringen vid modersgestalten som sedan går igen i hans förhållande till de kvinnor som intagit moderns plats i hans liv, framför allt hans andra hustru — "Till minnet av min mor och till Gerd" — ger en förklaring till så mycket man annars inte förstått. Dessutom är nog bilden av barndomsmiljön och av fadern, gatudirektören, och farbrodern, generalen, dessa med ett slags Hassliebe omfattade Tingstenska arketyper, det ur rent litterär synpunkt bästa i hela serien. "Nihilisten" Tingsten kunde aldrig — har aldrig kunnat — komma ifrån bundenheten till denna borgerliga miljö med dess konventioner och dess plikt-moral. Jag glömmer aldrig, när jag långt i förtid och till min oerhörda överraskning, kanske utan att rätt förstå innebörden av det, fick en antydning om denna bundenhet. Det var på den disputationsmiddag, som i en högborgerlig miljö i slutet på 30-talet gavs för en av de tre doktorander, vilka disputerat för Tingsten, nämligen numera riksdagsbibliotekarien Lars Frykholm. Där fick jag till min oförställda häpnad höra min som mycket radikal socialdemokrat ansedde lärare under stark rörelse hålla ett lovtal till de borgerliga dygderna och borgerlighetens förpliktande traditioner. — För övrigt finns i denna del sådana pärlor som Tingstens beskrivning av sina akademiska lärare i Uppsala; av sina upplevelser som KU:s något bohemiske sekreterare (med det lysande porträttet av Nils Edén) och de säkerligen högst överdrivna men ytterligt roande interiörerna från beskickningen i Berlin — där kanske en del av högt anekdotiskt värde skulle finnas att tillägga

om huvudpersonen själv... Det centrala i denna del, bortsett från de redan nämnda barndomskapitlen är emellertid naturligtvis slutkapitlen, med deras häpnadsväckande öppenhjärtiga självanalys — som i någon mån återkommer i sista delen.

Att den andra delen, rent subjektivt, har ett alldeles speciellt intresse för anmälaren beror helt enkelt på att jag på ganska nära håll kunnat följa Tingstens verksamhet under denna tid det här framför allt gäller, hans tid som akademisk lärare, närmare bestämt som professor i statskunskap vid Stockholms Högskola. Jag följde hans undervisning från 1936 till dess att han tio år senare lämnade professuren för att bli DN:s chefredaktör. Hur var han då som akademisk lärare? Skrämmande? Sadistisk? Det är möjligt att han kunde uppfattas så, för min del uppfattade jag honom framför allt som enormt stimulerande. Han var den tredje professor vars undervisning jag åtnjöt och för mig blev han en ofantligt glad överraskning. Jag hade givit upp hoppet om att det fanns sådana akademiska lärare. Det tilltalande låg inte bara i att han var så rolig som föreläsare — man satt på helspänn i den tråkiga föreläsningssalen i Socialinstitutet för att inte gå miste om någon av hans formuleringar (och det gjorde inte saken sämre att han mitt i citatet av en fransk text undvek räkneordens besvärlighet genom att återge årtalen på svenska) utan framför allt i hans idékritiska inställning, hans muntra intellektuella arrogans. För hans elever, i varje fall för mig, var det en befriande upplevelse att höra alla de stora och dittills allmänt accepterade auktoriteterna i samhällstänkandets historia från Platon till Hegel och Marx chikaneras av denna obarmhärtige kritiker och framställas som i bästa fall geniala men under alla för-

hållanden absolut samhällsvådliga galningar.

Den omständigheten att man råkade ha en politisk uppfattning motsatt hans, spelade i detta sammanhang ingen roll, tvärtom. I och med att man lyckades komma på samma våglängd som han var det bara trevligt. Tingstens seminarier blev ibland korta och blodiga som ett snabbförhör hos spanska inkvisionen och kunde kanske förklara hans av Heckscher anförda rykte som intellektuell sadist. Men om man verkligen var intresserad av hans ämne, något så när kunnig, och något så när road av och kompetent att slänga käft så var hans seminarier — alldeles oberoende av politiska meningsskiljaktigheter — intellektuella högtidsstunder. Det gällde kanske i än högre grad hans oförglömliga postseminarier på Runan eller Reisen, dessa nattliga symposier, då vinet och visheten eller åtminstone konjaken och kvickheten flödade. Ingen kunde vara mera fängslande än Tingsten, när han vid dessa högtidliga tillfällen på ett surrealistiskt och obeskrivligt uttrycksfullt språk föreläste om engelska detektivromaner, franska fin-de-siècle-författare eller svenska statsfilosofer. Hade han en brist som lärare var det inte att han skrämde — för han skrämde de som borde skrämmas — utan att han inte hade den läggningen att han, om man undantar Jörgen Westerståhl som för honom under dessa år nästan var en son, tog sig an sina licentiander på ett sådant sätt att han tvingade, sporrade dem fram till disputation. Kanske var det en brist på uthållighet och tålmod, kanske var det en form av taktfullhet eller blyghet; resultatet kvarstår: under sin mer än tioåriga verksamhet som professor fick han bara uppleva att en enda lärjunge som verkligen kunde betecknas som hans disputerade för graden, alltså Wester-

ståhl. Men i gengäld — vilken intellektuell befrielse, stimulans och glädje beredde han inte hela sin lärjunge-skara. Alldeles oavsett akademiska resultat — för detta kan den aldrig tacka honom nog.

Som ett litet tillägg till dessa synpunkter på Tingstens "akademiska" del finns det anledning att särskilt omnämna hans karakteristik av Sven Thunberg. De båda — den stor-svenske, understundom i sin lätt tank-spridda värtalighet något ihålige patrioten och den nihilistiske, relativistiske, kätterske ideologikritikern — hade till synes inte mycket gemensamt. Men den motvilligt uppskattande, träffande och ytterst ridderliga bild Tingsten ger av Tunberg, liksom i den föregående delen av sin lärofader Rudolf Kjellén, fyller en med respekt för Tingstens, när det vill sig, anmärkningsvärda förmåga av sensitivitet och objektivitet.

De två sista delarna ger mera distans till författaren. De utgör på det hela taget ett slags apoteos över honom som tidningsman, och det skall erkännas — trots de invändningar man kan rikta mot den senaste delen — en ovanligt välförtjänt apoteos. Jag kan bara upprepa vad jag skrev i sammanhang med del 3, nämligen att eftervärlden kanske inte kommer att räkna Tingsten till våra stora chefredaktörer, men att den utan tvekan kommer att räkna honom till våra stora publicister, den störste efter Segerstedt. Likafullt är det, när man nu blickar tillbaka över denna märkliga självbiografiska tetralogi, som, genom sin ångestfulla öppenhet, sin glöd, sitt engagemang, sin självkritik och sin ovanliga kombination av allmänintresse och glänsande litterär framställningskonst säkerligen kommer att förbli enastående i vår litteratur, inte professorn och publicisten Tingsten, som främst fångslar en, utan

människan. Det är en säregen figur. Om någonsin glosan *Lesefrüchte* varit på sin plats, så är det när det gäller Tingstens förhållande till livet. Hans i och för sig fascinerande memoarer, i sitt slag de intressantaste böcker, som skrivits på svenska, visar oss en värld som är — jag vill inte säga torftig, men på något sätt torr, färglös och doftlös och klanglös. Han bekänner själv att han inte har något sinne för musik, måleri, skulptur, och att han är oemottaglig för naturens skönhet och att han hellre läser en pjäs än ser den spelas. Det är som om han, inkarnationen av en intellektuell, upplevde hela sin omgivning genom böcker. Till och med Gerd, sin älskade hustru, som betyder mer för honom än någon annan varelse sedan hans mor dog, ser han som en gestalt ur en bok, en Grusjenka, en återfunnen Grusjenka.

Och ändå: hur gripande mänsklig är han inte bakom de bastioner av böcker, som utgör hans värn mot yttervärlden; denna briljanta begåvning, som är så naiv, godtrogen, lätt-rörd och i grunden trots all sin stingslighet och sina fruktansvärda utfall så verkligt snäll och godhjärtad. Det finns något av fördröjd pubertet hos Tingsten som hos så många betydande män. Och frågan är om inte just detta, den brådmogne gossens genialitet med dess brist på balans och dess rikedom på stimulans, är det som gör Tingsten så sällsynt livgivande och inspirerande — inte minst när han inspirerar till motsägelser — som gör honom, på gott och ont, till en av de inte så talrika människor man vill tacka en nyckfull försyn för att man fått förmånen att lära känna.

all
försäkring i

Städernas

i goda händer

... om det händer